

KONG HAKON'S TALE DEN 17. MAI.

Kjære landsmenn.

Illeg på 150-årsdagen for den norske grunnlov, går våre tanker til de til de menn som var samlet på Eidsvoll for å varetta Norges selvstendighet og uavhengighet. Vi fylles i dag kanskje med større beundring for det fedrelandssinn de dengang viste, fordi vi står opp i en ny kamp for Norges selvstendighet. Vi fører kampen mot utslend hjemme og ute ene og alene av den grunn at vi alle forstår at det er det eneste vi har å gjøre hvis vi ønsker å bevare vår selvstendighet og selvaktelse. Etttersom tiden går i disse lange og mørke år for vårt land er det kommet tydeligere og tydeligere frem at det norske folk etter har fått anden fra 1814 tilbake, idet alle norske nordmenn forstår hva hele kampen dreier seg om: vi slåss for vår frihet og vår selvstendighet, og mot at Norge blir innlemmet som en slavestat i det tyske rike, henvist til å utføre det arbeide som den tyske stat vilde finne for godt å pålegge oss. Være tanker går tilbake til alle dem som har ydet alt, selv sitt liv for Norges sak. Deres ofre forplikter alle nordmenn til etter krigen å stå sammen om Norges gjenoppbygging. Vi står i øieblikket overfor sluttkampen mellom undertrykkelse og frihet. Den foregår over hele verden og det gjelder for hver enkelt av oss å yte vårt yderste for at den seierrike utgangen skal komme så hurtig som mulig. Matte anden fra 1814 besjule oss all. Matte alle nordmenn samles. La oss alle være rede til å yde vårt yderste for å føre kampen til en lykkelig avslutning og deretter å gjenoprette et lykkelig norsk samfunn, i likhet med hva det var før den 9. april 1940. Hovedtenken og ledetraden i 1814 var at fedrelandet måtte gå foran alt annet. La det bli en stamlende tanke for alle norske i årene som kommer, til lykke for land og folk.

Arbeidsmobiliseringen. Kongens oppell om at alle må gjøre sin innsats i sluttkampens avgjørende dager og om at vi må stå samlet, nær oss på et avgjørende tidspunkt i hjemmefrontens strid. Som vi forutsa i vårt nummer for 17. mai er arbeidsmobiliseringen et faktum. Det er nu slutt med enkeltinnkallelser, hele arsklasser blir mobilisert. Ingen må la seg bluffe av at det i innkallelsen står opsett et jord- og skogbruket trenger arbeidskraft. Vel gjør disse næringer det, men det er til "bygge- og anleggsvirksomhet" de innkaltte skal gå til Wehrmacht og Org. Todt. De siste sendinger til Wehrmacht er blitt anvendt som ammunisjonsbærere ved kanonstillinger langs kysten, altså i realiteten som aktive soldater. Andre igjen er brukt som altoppere ved Löwenbrau og scenearbeidere ved Deutsches Theater. Altså utelukkende til "nasjonale" formål. Senere vil det bli lett å sette de innkaltte i militære avdelinger. Quislings uttalelse om at "alt menneskemateriale og alle materielle hjelpemidler må settes inn i kampen" og "tiden er kommet da enhver nordmann må velge aktivt kamp" tyder på hvor veien vil gå. Det foregår ved siden av mobiliseringen av de 3 arsklasser også en utstøtt innkallelse til den vanlige arbeidsinnsats. Men quislings "overveldende flertall av det norske folk" viser en ganske tydelig uvilje mot å følge sin førers kallelse, og politiet må brukes til å hente folk i deres hjem. Natt til fredag var det bestemt at politiet i dertil rekvidrerte 25 biler skulde ha hentet de innkaltte. Men politiet fikk annet å gjøre idet folk var blitt rasende over mobiliseringen og gikk til angrep på de nettop hjemvendte frontkjemper, som skal forsterke politiet. Diss, som quisling i en offentlig tale har oppfordret til "å ta seg til rette på stedet" fikk en slem medfart. Deretter skal innkallelserne ordnes på den måte at de som ikke møter på den dag som er forutsatt ifølge avisinnkallelsen, skal få politiinnkallelse., og dersom heller ikke denne blir tatt til følge, vil henting med politi-

bil være det neste. Det er en ganske grei ordning. Vi vet da i hvert fall når vi skal gå i dekning. Vi må alle støtte de innkalte, som nu står i første linje i vår kamp. Det er et avgjørende kapittel i hjemmefrontens innsats som nu står for døren. Heller ikke de som på grunn av uttjent arbeidstjeneste eller av annen årsak vilde gått fri i første omgang må møte frem. Det er selve registreringen som er viktig for nazistene. Vi må fra første stund av vise dem at deres apparat faller i fisk. Husk: "Så lenge vi står samlet, kan vi ikke slås".

NYHETENE FRA LONDON DEN 19. MAI KL. 18.30.

Etter Cassinos fall har den 5. og 8. armé hurtig utnyttet de opnådde fordeler og er nu allerede kommet i kontakt med tyskernes neste forsvarslinje, Adolf Hitlerlinjen. Franske og amerikanske styrker rykker hurtig frem sør for Liridalen, der Formia er inntatt. Hele halvøen ved Gaeta i fare for å bli omringet av disse styrker, som får effektiv støtte av flaten, som beskytter de tyske stillinger. Polakken som gjorde et slikt glimrende arbeid ved inntagelsen av Cassinoklostret rykker hurtig frem langs Catalinaveien og står nu bare 2 km. fra Piedimonte. Lenger vest overser de allierte tropper nu byen Pontecorvo, som er nøkkelstillingen i Hitlerlinjen. Hittil er det tatt ialt 7.000 fanger siden offensivens begynnelse, derav 1.500 av den berømte 1. fallskjermdivisjon, som inntok Rotterdam og Kreta. Det var igar 2.000 flyutfall fra Italiafronten. Frosimone på veien mot Rom kraftig bombet. Det er gitt ordre om evakuering av Genua og andre byer langs den italienske riviera. Evakueringen må iverksettes innen kl. 24. natt til søndag. Igar ble oljefeltene ved Poesti, banegårder i Beograd og Nis kraftig angrepet. 13 bombe- og 8 jagerfly tapt. 14 tyske jagere skutt ned. 3 tyske skin senket og 2 skadet utenfor den Dalmatiske kyst. Tito melder om god fremgang mot tyskerne på 3 avsnitt i øst-Bosnia. Den kroatisk statssekretær Georgewitsch skutt av ukjente gjerningsmenn igar.

Berlin/Braunschweigområdet var gjenstand for et kraftig angrep idag. Mosquitos og Taifos var over Nord-Frankrike. I løpet av de 10 første dager i mai ble det gjort ialt 41.000 utfall over Europa. 216 tyske fly skutt ned. Egne tap 233 fly, mindre enn 10. Eden oplyste i underhuset idag at det foreligger melding om at 47 allierte flyoffiserer, derav 2 norske er blitt skutt av tyskerne idet de forsøkte å undslippe fra krigsfangenskap. Den engelske regjering protesterer og krever utgreielse og forklaring om hvorfor tilfellet ikke er blitt rapportert. Fra østfronten meldes at russerne har slatt tilbake tyske patruljeutfall ved Vitebsk og at de har tatt et viktig høide-drag på vestsiden av nedre Dnjestr. I Burma har amerikansk/kinesiske tropper under Merrill trengt langt inn i Mogaundalen og har tatt japanernes viktigste stilling og flyplass i dette avsnitt, byen Meisina. Det er her opprettet en ny forbindelseslinje mellom India og Kina, og har som sådant stor betydning. General Smuts holdt igar tale i Birmingham der han bl. a. sa. at den tyske festning skulde bli angrepet fra 3 kanter, fra øst av russerne, fra Atlanterhavet og Middelhavet av de anglo/amerikanske styrker. Den 2 front er allerede begynt i og med de voldsomme flyangrep og vil snart bli etterfulgt av operasjoner tillands. Ikke bare en front, men alle 3 sammen vil gjøre utslaget. Middelhavsområdet vil kanskje være det avgjørende.

Oslo. Det er inatt gjort innbrudd i Norsk Watsons lokaler i Rådhusgaten, hvor Norges eneste kortregistreringsmaskin er ødelagt. Den kunde registrere op til 20.000 kort i timen. Mange advokater er i den senere tid arrestert og fratatt sine formuer. De hadde ikke meldt sine fullmektiger til arbeidskontorene. Den vilde være en naturlig ting for deres kolleger å innlevere sine bevillinger som protest mot dette overgrep.

Hallen
Bor

VI SLÅR FAST: Vi har hørt mange som undrer sig over hvilken politisk retning "Kongespeilet" representerer. Mange tror vi går inn for en ytterliggaaende politikk i en eller annen retning siden vi vil aktivisere den norske hjemmefront. Partien har nu i mange år vært at vi skal holde fronten ubrutt, ikke la fienden trenge inn på vaare enemerk, ikke la den nazifisere vaar ungdom, vaar skole, vaar kirke og vaar kultur. Liv i et holt tatt. Dette er lykke for oss, linjen har vært riktig. Det norske folk i sin helhet slutter idag etter over 4 aars okkupasjon op om sine gamle idealer. Nazistenes propagandatriks har ikke bluffet oss, deres utallige voldshandlinger har ikke rørt oss. Men idag, da tyskerne i sin desperasjon er gått til et avgjørende skritt: å mobilisere vaar ungdom til innsats mot alt vi har kjempet for, har vi sagt nei, nei på en maate som gir gjenlyd over hele den frie verden. Men det nytter ikke bare å nekte, det må også settes noget inn for å vise at vi mener hva vi har sagt. Det er den eneste tale tyskerne forstaar. Hvis vi bare sier nei til mobiliseringen, men blir sittende rolig å venter til vi blir hentet, hva hjelper det da å nekte? Det er her vi mener at vi må gi uttrykk for den mening som rører sig blandt folk, siden vi nu en gang i en tid da hver fri mann er avskåret fra offentlig å si sin mening, allikevel er i stann til å si vaar. Og den er: Hit, men ikke lenger. Vi skal la tyskerne vite at på tvers av all deres terror, på tvers av alle deres trusler, skal vi vite å hevde vaart standpunkt. Vi skal ikke hjelpe dem å forlenge krigen, en dag, ikke en eneste time. Det er vaar politikk, og bak den staar hver nordmann, uansett tidligere politiske opfatning. Det er bakgrunnen for alt som skjer her i landet idag: Hit, men ikke lenger.

TAUSHET ER LØSENDET. Slik som det blir arbeidet på hjemmefronten idag er det ikke til å undras at mange hører om tiltak som er i gang, og mange som blir opfordret til aktivt arbejde. Især gjelder dette kvinnene. Nu mer enn noensinne kjeller det å holde tett med hva en hører. Husk: et eneste uoverlagt ord kan koste en eller flere av dine landsmenn livet. Gestapo arbeider febrilsk og deres "demsteler" er løse på avtrekkes. Derfor: Hold tett, vi har ikke raad til flere tap.

VI KAN MEDDELE - at den 30. mai om natten sprang A/S Per Kures store anlegg på Hasle, som nylig var blitt erklært for krigsviktig i forbindelse med eksplosjoner, og brønte siden ned. På Transformatoranlegget var det total skade. Vaktmestoren og bedriftsvernede ble avvepnet men nedlaast i tilfluktsrummet. Ingen personskader. - at tyskerne i nærmeste fremtid skal trekke 2 divisjoner vekk fra Norge. 5.000 mann er allerede utskibet. Istedenfor disse er det kommet med d/s "Warto" 1.000 ukrainske quislinger. Disse som var kledd i filer er hovedsaklig stasjonert ved Stavanger og på Sørlandet. - at Otto Karuds Bilverksted i Pilestrødet 27 den 30. mai ved 21-tiden er blitt ødelagt ved eksplosjon og brann. Verkstedet arbeidet for tyskerne

- at den 29. mai om kvelden ble en tysk gestapomann beskytt i Fredriksgate utenfor Historisk Museum. Han ble ført til Kriegslazaret Sinsen. - at Petter Engen, underoffiser i marinen, hjalp tyskerne inn Oslofjorden 1940. Han arbeider nu i Sicherheitsdienst. - at fylkesleder i Finmark, Rudolf Kaugen, nylig var på oslobesøk. Sammen med en mann og en kvinne kom han på en rangel, og ble senere arrestert p. gr. av fyll og bråk. Kvinnen var da nesten naken og maatte ha politiets hjelp til å ta bukkene på, da selskapet ble sendt til nr. 19. De arresterte var Nord-Norges representanter i foreningen "Sol i arbeid". Riktig et fornøielig medlemsskap, later det til. - at den 26. mai ved 6-tiden om morgenen kolliderte en norsk persbil med en tysk politibil på hjørnet av Torvøsten og Henrik Ibsensgate. Den norske bil ble ført av landsleder Odd Fossum, ledsaget av frøken Berghild Wathne, ansatt i Landsorganisasjonen. Fossum var for

NYHETENE FRÅ LONDON SØNDAG DEN 11. JUNI 1944 KL. 18.30.

I Normandie holder de allierte nå en 80 km. lang front, som på det dypeste er 18 km. Den strækker seg fra Orne-kanalen nordvest for Caen til nord for St. Mere Eglise på Cherbourg-halvøya. Alle de allierte bruhoder er smeltet sammen. De hardeste kampene foregår i området ved Caen, der tyske panserangrep er slått tilbake. Veiknutepunktet Tilly-sur-Seulles mellom Caen og Bayeux er tatt av de allierte. Amerikane har okkupert høytliggende terreng mellom Isigny og Carentan. Carentan er omgitt av store myrstrøkninger og holdes av tyskerne. Nordvest for Carentan er amerikanske fortropper omtrent halvveis over Cherbourg-halvøya. Varet har bedret seg, og de allierte har gjort svære flyangrep i og bak frontområdet. Spitfire-fly opererer fra flyplasser i frontområdet. Det dreier seg her sannsynligvis om "transportable" flyplasser, som med hengerer, stråttanker og det hele er fraktet over kanalen og satt opp av ingeniørtropper. Krigsskibene griper kraftig inn i kampen med sin ild. Tilly-sur-Seulles ble erobret ved hjelp av ilden fra krysserne. Det meldes om allierte fly som oppdager tyske panservogn-kolonner inne i skogene, eller ingeniørtropper som kamuflert med høy og halm holder på å legge ut miner. Flyene signalerer da til krysserne, som retter sin ild mot fienden kilometervis innover i landet. Før landingen var rakettbæterne særlig viktige. Strandhugget ved Dieppe i 1942 lærte de allierte at de måtte konsentrere en voldsom ild mot Atlanterhavsvollen for å holde tyskerne fast mens troppene gikk i land. Resultatet var en bunt full av raketter, som på et øyeblikk kunde fyre av en langt kraftigere salve enn andre krigsskip. Hundrevis av fresende projektiler sprenget på den mørke gjennom kystforsvaret, pulveriserte piggetræene og fikk minene til å eksplodere. En tysk krigsfange forteller at bombardementet var voldeligere enn det verste han hadde opplevd ved Verdun i forrige krig, og saa snart det sluttet og tyskerne stakk hodet opp av skyttergravene, var allierte tropper over dem. - Norske jagere har vært blant de første krigsskip under angrepet på Atlanterhavsvollen.

Sørfronten. 5. arme har inntatt Montalto di Castro, 95 km. nord for Rom ved vestkysten. Ved østkysten er Pescara og 3 andre byer inntatt. Tyskerne har rømmet øya San Stefano midtveis mellom Civita Vecchia og Elba. Allierte fly bombet Triest i går og Brod i Jugoslavia i natt. Dessuten har amerikanske fly rettet kraftige bombangrep mot oljeforfineriene i Floesti i Romania, som eies av amerikansk kapital. Det er meldt at det ikke er noen forandringer på Østfronten. Heroflaksen i den norske sendingen idag: I denne uken har det hendt store ting. Rom er falt uten kamp, fordi tyskerne ikke kunne forsvare byen. Tyskerne i Italia har kjempet meget tappert og svært inn alt de evnet. De hadde forbindelser landveien, mens de allierte maatte føre sine forsterkninger over sjøen. Men de allierte hadde større ressurser og større slagkraft. Og farten nordover er upaakelig. I Nordfrankrike har den tyske Atlanterhavsvollen fått et ganske stort hull i panseret. Ogsaa var flaete og vaare fly er ned. Det er veiar felles skjebne som avgjøres. I kampen mot A.T. har vi seiret i første omgang. Vaar ungdom har vist en strålende ånd, og quisling har vist seg å være av negativ verdi for tyskerne. Den heseblesende bolsjevik-agitasjon som gikk forut, viste bare tydelig at hensikten var mobilisering av ungdommen. Jeg ber Fuglesang og hans papageier motta min beste takk for den støtte han saa ufrivillig har gitt oss! Det lønner seg daarlige å undervurdere vaart folks sunde sans og motvilje mot alt hysteri. Hvis du blir forelagt spørsmål om du er tilhenger av bolsjevismen ell. lign., saa husk at du ikke har noe med å fylle ut eller skrive under erklæringer for tyskerne. Det gjelder om du er statstjenestemann eller ei. Svakhhet idag er svik. Vaare unge gutter må holde seg i dekning inntil videre, og maa hjelpes. Hold tett og hold sammen - for ungdommens sak, frihetens sak, som millioner kjemper og lider for idag. Det heter at Rommel har hatt 2 skuffelser: Landingsplassen ble ingen slakteplass, og hans forsterkninger blir forsinket ved at broene over Seinen er ødelagt av fly.

25 MAJ 1944

5/2 -
Mappe 32.
Eksp. /S.S. XX
Date
Den 24. mai 1944.
Lnr. 5276

Den 24. mai 1944

KONGESPELLET.

Den 24. mai 1944.

DE UNGES FRONT. Det fins folk som spør: hvor skal de unge gjøre av sig nar de ikke melder sig til arbeidsinnsats - de kan da ikke fortsette å leve utenfor samfunnet? Jo, det kan og maa de, sa lunge krigen varer. Husk at i virkeligheten lever vi alle sammen utenfor nazistenes "lovlige samfundsordning". Kan du svare ja, hvis politiet spør om du har overholdt alle nazi-foreordninger og pabud? Hvem kan påvise at han har levert gummistøvlerne og at han har bare de nødvendige varer i spiskammeret, hvem har aldri stutt på trikken eller hatt jessingposter i lommene? Hvert eneste menneske overtrer straffbare foreordninger mange ganger om dagen, bare for å sikre sig livets nødvendigheter. Da kan ikke ungdommen vike tilbake for en risiko, som det gjelder dens egne livsinteresser. Og det gjelder dessuten uendelig meget mer. Det gjelder en avgjørende fase i sluttkampen ved Tyskland. Det gjelder å vise tyskerne at vi ikke frivillig lar oss registrere, lar oss utskrive, la var ånd knekke i noen ukers kadaverkursis ved Todt, og deretter lar oss putte inn i et tysk regiment. Det gjelder å vise tyskerne at de aldri vil kunne regne med vaar ungdom, ikke som soldater og ikke engang som ammunisjonslangere og arbeidere bak den første frontlinje. Vi star idag ved et avgjørende skille. Tyskerne maa forstå at vi blir uvillige redskaper, det begynner å gå opp for dem. Men vaar front maa ogsaa være kraftig nok til å vise dem at presser de oss for hardt, opnar de bare å få stalsatt den norske ungdom til aktiv istedenfor passiv motstand. Nordmennene er et fredlig folk, og vi har lenge vært uten vaaben. Men vaare skoger og fjell kan gi ly til geriljastyrker i titusenvis, England ligger nær, og vaaben vil det nok ikke skorte på, hvis kampen først begynner. Tyskerne maa regne med at Norge kan bli et nytt Jugoslavia for dem. Det er en tanke som maaner dem til forsiktighet, og en tanke som maa presse sig sterkere på, jo sterkere vaar front er, som maa komme til å sta klarere for fienden, jo klarere vi trekker vaar linje. Derfor gjelder det nettop idag at ungdommen holder en fast front. Vaklar den idag, vil det lokke tyskerne videre frem. Holder den i dag, vil det være dem en advarsel som blir nyttig for oss alle, ikke minst for de unge selv. Tidspunktet er avgjørende. Sluttkampen tar til, og det gjelder for oss å stå send i hjulene på den tyske krigsmaskin alt vi formår. I hvilken grad landet kan bli spart for blodig strid og ødeløggelse før tyskerne er ute, det veit vi ikke. Men en ting er sikker. Gir vi quisling lillefingeren til registrering, tar Hitler snart hele haanden til bajonettbruk - og til bajonettstøt mot vaare egne landsmenn. Men la tyskerne forstå: de vender vi heller bajonettene mot dem selv. Tyskerne har gjort oss en stor tjeneste. Ved å la sin vanvittige Propaganda om at "Norge er solgt til Russland" gå forut for registreringen, har de gjort det tydelig at den er første skritt til mobilisering av de unge arsklassene. For sent er feilen opdaget. For sent kommer erklæringen om jordbruk og skogbruk, om at det bare gjelder arbeidsinnsats. Ingen nordmann lar sig lenge narre. Og A.T. er det samme. Hva er vel A.T. annet enn argang 1924 i mobiliseringen.

HJEMMEFRONTEN I BY OG PÅ LAND. Vaar artikkel i vaart nummer for i går angaaende den mangelfulle forbindelse mellom land og by på vaar hjemmefront har satt i gang en meget livlig diskusjon om dette viktige spørsmål. Det lar sig nemlig ikke bortforklare at folk ut over bygdene ikke har sluttet opp om de paroler vaar ledelse har sendt ut sa godt som ønskelig kunde være. Og det er ikke bare det, bydefolket er blitt mer passivt ettersom krigens slutt nærmer sig. Det er blitt vanskeligere og vanskeligere å skaffe rekrutter til nødvendige arbeide. Dette er sa meget kjedeligere som tyngdepunktet i en eventuell motstandsbevegelse nødvendigvis maa ligge i landdistriktene

Skylden for dette forhold ligger like meget å søke hos folk i byene. Det er nødvendigvis fra byene at opplysningsarbeidet må bli organisert, selv om vi også kjenner enkelte tilfeller fra distriktene hvor nyhetstjenesten fungerer førsteklasse. Men som regel er forholdene for gjennomsiktlige, og i mange tilfeller er de få radicapparater som finnes, nu etter flittig bruk så nedslitt at de ikke mer er stort verd. Som en almindelig regel kan man derfor si at det er i byene opplysningsarbeidet må bli utført. Stort sett tror vi å kunne si at de illegale aviser som før var i virksomhet hadde bedre distribusjon utover landdistriktene enn hva nu er tilfellet. Det ligger derfor en stor oppgave og venter på energiske folk. De illegale aviser må etter å ha bli lest i byen sendes til forbindelser på landet. Artikler som innskjerper paroler og ellers bringer stoff av særskilt interesse skrives av og sendes. De aller fleste har jo palitelige bekjente utover bygdene, som man regelmessig kan forsyne med nyheter og de løpende paroler. Disse kan så i sin tur danne grupper, lese-cirkler, som vet hvor de kan henvende sig når det er noget som står på.

Slik som forholdene nu er, går det ikke lenger. Vi har hatt anledning til å undersøke saken utover i distriktene, og fant til vår forskrekkelse ut at parolen om vegring av registrering til A.T. og arbeidsmobiliseringen faktisk ikke er kjent på bygdene. Folk der er henviset til nazipressen, og når de gjennom lengre tidsrum ikke hører annet enn hva der står, er det meget som siger inn i bevissheten, som ikke burde vært der. Bøndene er sikkert like gode nordmenn som folk i byene. Det er derfor til ubetelig skade om vi ikke snart får sveiset dem fast inn i hjemmefronten, da det ikke er tvil om at deres innsats nu er mer påkrevet enn noensinne.

NYHETENE FRA LONDON DEN 23. MAI KL. 18.30

Det allierte hovedkvarter melder offisielt at den 5. arme i ettermiddag har satt i gang en offensiv støttet av store flystyrker fra Anzio-bruhodet. Kampene i Italia fortsetter ellers uten pause. Tyskerne faller tilbake på høyre fløy, men gjør innbitt motstand på den venstre. De har her trukket til seg alle lokale reserver. I Pontecorvo raser stadig voldsomme kamper mellom polske og tyske tropper. I dag angrep mer enn 500 tunge amerikanske bombefly mål i Vesttyskland. Over 1000 amerikanske jagere var med. 6 fly gikk tapt. Over 1000 britiske fly var over Tyskland. De hadde særlig Braunschweig og Dortmund til mål. Det brøt ut store branner. Det ble observert store branner. Orleans i Frankrike ble også bombet. Moskitofly angrep Ludwigschafen. Andre fly la ut miner. I alt 35 britiske fly gikk tapt i natt. 6 tyske fly ble skutt ned over England.

Amerika har hittil levert til Russland 8800 fly, 190.000 lastebiler, 96.000 andre kjøretøyer og over 5000 tanks. Storbritannia har levert over 5000 tanks og over 4000 fly.

I dag meldes bare om patruljevirksemhet på Østfronten.

På Island holdes folkeavstemning om unionen med Danmark skal heves.

Oslo. Vi har idag fått en opplysning som forteller ganske meget. N.S. Riksdepot skal i første omgang få sydd opp 7.000 uniformer til Germanske S.S.. Når man tenker på at denne formasjon tidligere neppe har talt mange hundre mann, ligger det svært nær å tro at dette har forbindelse med opkledningen av de arbeidsmobiliserte. Refleksjonene gjør sig selv.

Arbeidsregis treringen går fremdeles stralende. Lørdag møtte 7 mann i Oslo. Mandag var det bare et par reddherer som møtte opp.

SA LENGE VI STAR SAMMEN KAN VI IKKE SLAES+
SEND AVS EN VIDERE! FORTRINSVIS UTOVER BYGDENE.

Den 15. mai 1944

15 MAJ 1944
KONGESPILLET.

Den 15. mai 1944

Mappe
Ksp. 13.3.Y

Hjemmefronten. Det blir snakket så meget om hjemmefronten. Det som forstås er egentlig under dette begrep. Front betyr aktiv innsats med vapen i hand. Det er ikke nok å hape og tro at de allierte og gjerne vi skal vinne denne krigen. For å kunne kreve betegnelsen "hjemmefrontsoldat" må man gjøre aktiv innsats. Tiden er ennt ikke inne til å gå til åpent angrep på våre motstandere. Være vapen er kanskje å bruke for de som finnes i det skjult. Det er et statssett mot den tyske og norske-byras ledelse, vilje til å hindre og sabotere alle tyske krigstiltak her i landet og først og sist et ubetydelig samhold. Så lenge vi står samlet kan vi ikke slåss. Alt som tyskerne har oppnådd her i landet er lykket for dem etter at enkelte vaklende sjeler har gitt etter for trykket og dermed brutt på front. Vi beklager å måtte melde at parolen til arbeidsgiverne om ikke å sende inn registrering til arbeidsinnsatsen av sine arbeidere og funksjonærer er blitt dårlig gjennomført. Bare 30% av bedriftene har vist en fast nasjonal holdning i denne sak.

Vi må ikke la oss skremme av at kampen vår koster. Mange gode nordmenn har satt sine liv inn i kampen og mange flere har mistet sin frihet eller måttet reise ut av landet. Men disse ofre er omkostninger vi må regne med på vår harde vei mot det store mål: Norges frihet. Uten motstand kunde det nok blitt meget dyrere.

Våre ledere har i disse dager skjerpert parolen om sabotering av A.T. og arbeidsinnsatsen. At parolen er vel underbygget er klart for enhver. Like lite som en menig soldat kan nekte å følge sine officerers ordre under kamp like lite kan vi nekte å følge den kategoriske befaling vi har fått. Den som ikke følger ordren i denne sak er å betrakte som en deserter og vil bli husket som sådanne. Før vi bare rammet inn i tyskernes hjerner at vi ikke lar oss bruke til deres formål, står vi ti ganger sterkere når det virkelig gjeller. De vil registene selv i sin desperasjon ikke ture regne med oss som brukelig kanonfide. Den som idag saboterer arbeidsinnsatsen, løper en viss risiko, men den som utfører arbeidsinnsats for tyskerne idag, kan få grave skyttergraver for dem imorgen, og den som ekserserer med aralich-hansens sprøer idag, kan imorgen bli knust under engelske tanks, skulder til skulder med sine tyske "våpenbrødre". Medkjempere på hjemmefronten: den største fare som truer oss, kommer fra oss selv. Den innstilling som resonnerer at nu går krigen så allikevel mot en lykkelig slutt uten vår medvirken, må bekjempes på det aller skarpeste. Nu mer enn noensinne trenger vi aktive hjemmefrontsoldater. Mange er fallt bort under kampen og vi trenger rekrutter. Videre trenger vi pengehjelp og folk som vil stille sin hjem til disposisjon for de av oss som må gå i dekning. En passiv holdning idag kan få de frykteligste følger for oss selv. Og ikke bare det: den fratatt oss rettet til å ha et ord med i laget når de Forenede Nasjoner skal samles for å treffe bestemmelser som skal ordne en ny og bedre verdens fremtidige liv. Vi skal ikke glemme at den frie verden følger vår kamp på hjemmefronten med like spent oppmerksomhet som om vi hadde vært istann til å gå til åpent angrep på våre fiender.

Tysk Propaganda-abluff. Vi kan regne med at russernes talmodighet overfor Finland snart er slutt og at et storeangrep kan forestå mot tyskerne i Nord-Finland. I så fall vil russene selvsagt ikke stanse ved nordkystgrensen, men følge tyskerne videre så langt vestover som mulig, helst helt ut til Nord-Atlanten, der allierte invasjonstropper, sjø- og luftstridskrefter vil ta varmt i mot dem. Om det ikke er sikkert at vi får noget storeangrep på Ishavsfronten, så er i hvert fall tyskerne redd for det og redselens størrelse kan males

på størrelsen av overskriftene i Aftenposten. Vår regjering i London må selvsagt ha planene klar for en norsk administrasjon av Nord-Norge dersom landsdelen besettes av allierte tropper. En stab av sivile nordmenn må følge troppene i land, få kontakt med bra folk i administrasjonen her hjemme, få kastet N.S.-folk ut og gjort dem uskadelige, kort sagt bringe den norske siviladministrasjonen i gang under og etter kamphandlingene. På samme måten overtar hollenderne nå i praksis styret på de hollandske områder i Stillehavet etter hvert de blir befrikk av amerikanerne. Det viser seg selvsagt en rekke vanskelige praktiske spørsmål ved gjennomføringen, som må avtales på forhånd. Vår regjering har alt slike avtaler med England og U.S.A. Derimot har vi ikke hatt avtale med Russland, sikkert fordi en har regnet med at finnene vilde slutte fred, slik at russerne ikke behøvde delta i invasjonen i Norge. Men det ser ut som finnene ikke vil gi seg, og for tilfelle av et storangrep i nord må vår regjering få en detaljert avtale med Russland om samarbeidet under en mulig invasjon. Initiativet til avtalen ble tatt av den norske regjering. England og U.S.A. blir holdt underrettet om forhandlingen gang. Avtalen er ennå ikke ferdig undertegnet, men blir det sikkert om kort tid. Kanskje tyskernes krampaktige spøkelseshistorier tar sikte på å gjøre opinionen her hjemme vaklende, så regjeringens forhandlinger med Russland blir vanskeligere? Det er også meget mulig at saken blir slutt så stort opp for å få et påskudd til mobilisering her hjemme. I hvert fall lar ingen seg vilde av tyskernes bluff. Nyhetene fra London den 14. mai kl. 18.30.

I Italia er tyskernes første linje knekket. Byen Castelforte er inntatt av franskmennene på den 5. armés front. De har også inntatt fjelltoppen Montemaio før Castelforte. Den er 1000 m. høi. På 8. armés front var det også langsom fremgang tross innbitt motstand. En amerikansk krysser beskjøt tropper n.v. for Gaeta. I går var det kun 1 tysk fly over fronten. Idag litt mer tysk flyaktivitet. De allierte hadde igar rekordopstigning over Italia med 2.800 utfall over og bak tyskernes front. Siste døgn kraftig bombing av jernbaneknutepunkter mellom Rom og Florens, samt mot en stor viadukt sør for Brennerpasset. Albanske friskarer har inntatt 3 viktige steder i Albania: Corizza, Elbasani og Berat.

I går var det ca. 3.000 fly over Tyskland og tyskbesatt Europa. Hovedmalene i Tyskland var et stort stalverk i Osnabrück og et oljeraffineri i Tütow ved Stettin. Amerikanerne var lenger mot øst enn noen sinne, helt inne over Polen. En stadig strøm av lettere britiske bombere angrep militærmål i Nord-Frankrike og Belgia.

Moskva meder: ingen kamphandlinger av betydning ved fronten. Et tysk angrep ved nedre Dnjestr slutt tilbake. Russiske fly har i Ishavet angrepet en tysk konvoi på vei til Norge. To troppetransportskip på 12.000 t. hver, 4 eskorteskib og 2 mindre marinefartøi senket, 4 andre fartøier fikk skade. 6 tyske fly skutt ned. Russerne har bombet tyske militære anlegg i Estland.

Japanerne er av engelske og kinesiske tropper drevet tilbake over elven Mozaun i Nordvest-Burma. Australske tropper på Ny-Guinea har nådd et punkt ca. 50 km. fra Madang.

Tyskerne og nazistene utarbeider nå planene for innføring av en såkalt "arbeidsbok" for alle personer over 15 år. Den utarbeides av statspolitiet og Sosialdepartementet i fellesskap og skal tre istedenfor legitimasjonskortene som ikke lenger byr tilstrekkelig kontroll. Arbeidskortene betyr et nytt skummelt anslag på vår arbeidsfront og må sees i forbindelse med arbeidsinnsatsen.

Den 17. mai feirer vi i år med å vise tyskerne og nazistene vår isende forakt. Gatene skal ligge øde og tomme etter kl. 19. Ingen god nordmann vil vise sig utenfor en dør etter dette klokkeslett.

FINNENDE SKJEBNETIME+ Den finske ambassade er utvist av U.S.A., fordi medlemmene - finske quislinger - har drevet spionasje for Tyskland. Skal dette endelig åpne øinene på den finske regjering? Vil den endelig forstå at ethvert land som binder sin skjebne til Tyskland, blir utvirket og hensynsløst, krystet til siste draape og saa slengt bort? I løpet av de siste 5 aar har finnene maattet gaa gjennom sin del av det mereritt verden har opplevd. Det nærmer sig siste akt. Men hvordan skal utgangen bli for Finland? Høsten 1939 tilbød russerne store landstrekninger i bytte mot Hangø og avsnittet nærmest Leningrad på det Karelske Nes, men finnene var uforsiktige nok til å avslaa. Dermed begynte russerne vinterkrigen, som saa ut som et overfall på en liten stat, men i virkeligheten bare var en nødvendig sikring av Leningrad mot Nazi-Tyskland, som var overmektig i Østersjøen. Finnene forsvarte sig med et haltemot som ga russerne respekt for deres evne til å hevde selvstendigheten og sette er nok en viktig grunn til at russerne seinere har vist sig saa langvarig overfor finnene. Det er ogsaa andre grunner. I de siste 2 aar har finnene staatt på stedet hvil, det har faktisk vært en slags vaapenstillstand. Det er ogsaa sannsynlig at Finland ikke har villet sette noe inn på å storme Leningrad sammen med tyskerne. Har Finland nektet å gi sig ut på et slikt eventyr, har det selvsagt stemt russerne mer velvillig. De har iallfall i det siste aaret kunnet være sikre på at finnene hadde stanset for godt. Det har derfor ikke betydd noen fare for russerne om de var langmodige og lot forhandlingene trekke ut. Og endelig er det en siste ting som har veiet tungt. Russlands forhold til småstatene på Balkan og i Mellomeuropa. Bolsjevikspøkelset har her vært tyskernes kraftigste agitasjonsnummer. Men russerne kan peke på at Hitler f.eks. først fikk landavstaaelser av Tsjekkoslovakia og deretter tok hele landet og satte opp en dukkerregjering, mens Russland nøide sig med grenseforandring overfor Finland i 1940 og ikke rørte dets selvstendighet eller indre forhold. Denne politikk overfor Finland vil russerne gjerne holde fast ved. De ønsker å få forholdet til Finland i orden før de setter inn storoffensiven mot Tyskland, ikke minst p.g.a. det inntrykk det vil gjøre på småstatene lenger sør. Dessuten kan de da få konsentrert sine tropper. Alt dette gjør det sannsynlig at russerne ikke vil si nei, hvis finnene i dag for alvor ber om fred. Men det er ogsaa deres siste chance. Det er siste gang de har noe verdifullt å tilby, siste gang de kan gi russerne vederlag, yde de allierte en tjeneste og bidra til å korte krigen. De sitter med ett verdipapir igjen, men det kan fort bli forelået. Nektet regjeringen Linkomies på ny å slutte fred, vil landet miste den siste rest av sympati hos de allierte, og hva de senere kan bli villige til å tilby, vil være av liten nytte. Finnene har vist sig beundringsverdige tapre og utholdende, men disse gode egenskaper er glidd ut i støtet. Det er selvsagt bittert å maatte innrømme at man i 3 aar har holdt på en tapende hest. Men finnene blir nødt til å se sannheten i øinene. De gikk med Hitler da han kastet sig over Russland i juni 1941, og de gjorde den store dumhet at de ikke avsaat ved de gamle grensene av 1939, men rykket videre, tok en stor bit av den Karolen og slog sig til der som for godt. Det er vanskelig å iakttenke russerne i at de ønsker betaling og at de vil ha grensene rykket tilbake i stor avstand fra Leningrad. Vi vet at finnene ikke har det lett; tyskerne har bitt sig like fast i landet som lus i en saueskinnspele, finnene maa endelig en gang kunne riste lusa av sig! Tyskernes stilling er blitt saa vanskelig at det maatte kunne gjøres. Dette er den alvorligste av alle de stunder Finland har gjennomlevd. Det er landets skjebnetime. De siste 5 aars drama kan enda få en utgang som blir, om ikke lykkelig, saa iallfall levelig for finnene. Det meldes at opposisjonen ønsker Paasikivi til statsminister. Han er ferretningsmann og høiremann, men staar på en god fot med de ledende russerne og har vist sig som en ypperlig forhandler. Hvis regjeringen ikke gir sig, da kan dramaet slaa om i tragedie, i undergang. Det kan bli slutten, Finis Finlandia. Maatte det ikke skje! Regjeringen prøver å kvæle opposisjonen, bladet Svenska Pressen ble forbudt for noen dager siden, bare fordi allierte nyheter ble slaa for stort opp. Folket skal kjøres blindt i avgrunnen. Men det er haap om at opposisjonen ikke lar sig kneble. Riksdagen er folkevalgt. Det gir haap.